УДК 378.046-021.64:811.161.2'276.6 **О. С. Черемська, І. М. Ходарєва**

МОДЕЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ДИСКУРСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ НАВЧАННЯ НАУКОВОЇ МОВИ

У статті презентовано авторські моделі, які базуються на синтезі риторичної стратегії та лінгвістичної інженерії. Доведено, що використання цих моделей дає змогу аспіранту структурувати дослідницький простір через чітко визначені етапи: встановлення каркасу, створення ніші та її заповнення. Особливу увагу приділено інструментам інтенсифікації, що забезпечують баланс між упевненістю висновків і науковою етикою. Обґрунтовано доцільність переходу від лінійного письма до «архітектурного проєктування» тексту, де кожен мовний маркер виконує конкретну комунікативну функцію. Застосування методики сприяє формуванню мовно-культурної особистості науковця, здатної до академічної комунікації.

Ключові слова: *академічна мовна культура, PhD-підготовка, текстотвірна модель, комунікативна модель, інтерактивна модель, науковий дискурс, інтенсифікація навчання, академічне мова.*

Cheremska, O., Khodarieva, I. Modelling Academic Discourse as a Tool for Intensifying the Teaching of Scientific Language. *In the current context of globalisation of the scientific space and increased expectations for researchers' publication activity, there is a need to implement innovative text-creation models that enable graduate students to move from passively describing results to actively shaping their own scientific impact. The* ***relevance*** *of the article is due to the need to overcome the "discursive barrier" between academic writing and professional scientific communication. The* ***purpose*** *of the article: to reveal the essential differences between scientific and academic types of texts in the context of PhD training; to formulate the requirements for the communicative usefulness of a scientific text; to describe the structure and functional levels of models (conceptual, structural, linguistic and ethical-digital); to determine the methodological advantages of modeling as a means of optimizing the teaching of academic Ukrainian in postgraduate studies.* ***Research results****. The article presents the author's models, synthesised from rhetorical strategy and linguistic engineering. It is proven that the use of these models allows the graduate student to structure the research space through clearly defined stages: establishing a framework, creating a niche and filling it. Special attention is paid to intensification tools, such as "Reverse Outlining" and "Hedging", which balance the certainty of conclusions with scientific ethics. The feasibility of the transition from linear writing to the "architectural design" of the text is substantiated, where each language marker (lexical cliché) performs a specific communicative function.* ***Conclusions****. The introduction of*

https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.28

the proposed models into PhD programs significantly improves the quality of dissertation research and accelerates the preparation of scientific publications. The model approach will allow the graduate student not only to adhere to language norms, but also to consciously manage the reader's attention, build the logical integrity of the text and effectively oppose within the framework of scientific dialogue. The use of the methodology contributes to the formation of a holistic linguistic personality of a scientist, capable of competitive communication at the international level.

Keywords: *academic language culture, PhD training, text-formation model, communicative model, interactive model, academic discourse, learning intensification, academic language.*

Вступ

У сучасних умовах глобалізації наукового простору та посилення вимог до публікаційної активності дослідників (зокрема у виданнях баз Scopus та Web of Science), проблема формування академічної мовної культури аспірантів набуває стратегічного значення. Традиційні підходи до викладання академічної української мови часто обмежуються лінгвістичною нормативністю, не враховуючи когнітивно-риторичних аспектів побудови наукового тексту. Виникає потреба у впровадженні інноваційних текстотвірних моделей, які б дали змогу аспірантам перейти від пасивного опису результатів до активного проєктування власного наукового впливу. Украй важливою є ґрунтовна освітня підготовка, що передбачає формування комунікативних і мовних компетентностей для здійснення інноваційної науково-дослідницької діяльності.

Проблема творення і функціонування академічного тексту досліджена в працях зарубіжних (St. Gajda, 1993; D. Stillman, R. Gordon, 2014; St. Frycie, M. Jurkowski, K. Sicińska, 2005; Dorothy E. Zemach, Lisa A. Rumisek, 2017; Karen P. Macbeth, 2010) і вітчизняних науковців (Н. Зелінська, 2020; А. Коваль, 1970; Н. Непийвода, 1998; П. Селігей, 2016). Науково-методичний напрям представлено публікаціями Ж. Колоїз, (2024), Л. Мацько (2009), В. Семеног, О. Семеніхіної, Д. Безуглого (2017) та ін.

Метою пропонованої статті є узагальнення й висвітлення досвіду дистанційного викладання дисципліни «Академічна українська мова для науковців», розроблення способів і засобів оптимізації навчально-методичного забезпечення, що надасть змогу гнучко реагувати на сучасні реалії та вимоги часу, особливості дистанційної освіти.

Завдання дослідження: 1) розкрити сутнісні відмінності між науковим й академічним типами текстів у контексті підготовки PhD; 2) сформулювати вимоги до комунікативної повноцінності наукового тексту; 3) описати структуру та функціональні рівні моделей (концептуальний, структурний, лінгвістичний та етико-цифровий); 4) визначити методичні переваги моделювання як засобу оптимізації викладання академічної української мови в аспірантурі.

Методи дослідження

У реалізації поставленої дослідницької мети задіяні загальнонаукові методи: спостереження; індукції, дедукції та узагальнення. Методика розроблення моделей навчання ґрунтується на системному аналізі структурних компонентів тексту для виявлення закономірностей наукової комунікації. Процес передбачає деконструкцію еталонних зразків (статей категорії Б, Scopus / WoS) із подальшим виокремленням типових логічних кроків і мовних маркерів. На етапі моделювання варто здійснювати синтез отриманих даних у прикладні алгоритми, що адаптують складні когнітивні процеси під конкретні жанри. Валідація методики відбувається через апробацію створених моделей у реальній практиці написання дисертаційних розділів і наукових публікацій.

Виклад основного матеріалу

Сьогодні в більшості закладів вищої освіти в навчальний процес упроваджено викладання основ академічної української мови. Із 2019 року академічне письмо як різновид наукового (академічного) спілкування, а також академічне мовлення та академічна культура введено до дисциплін циклу загальної підготовки фахівців першого (бакалаврського) та другого (магістерського) освітніх рівнів. Ці навчальні дисципліни покликані допомогти здобувачам освіти сформувати уявлення про академічну культуру й доброчесність, оволодіти практичними вміннями та навичками, необхідними для написання академічних текстів.

Основою мовної підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця є навчальна дисципліна «Академічна українська мова для науковців», що з 2024–2025 навчального

року ввійшла до освітньо-наукової програми підготовки здобувачів освіти і є обов'язковим складником циклу загальної підготовки здобувачів ступеня доктора філософії (PhD).

Викладання академічної української мови спрямоване на формування здатності до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, що дасть змогу молодим науковцям вільно презентувати й обговорювати з фахівцями й нефахівцями результати власних досліджень, оприлюднювати їх у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. Дисципліна має на меті поглиблення та систематизацію знань здобувачів щодо побудови, редагування й рецензування різножанрових академічних наукових текстів, адже умовами успішної наукової діяльності є висока академічна культура, яка передбачає не лише дотримання принципу доброчесності, а також наявність умінь і навичок академічного мовлення та академічного письма.

Актуальність уведення навчальної дисципліни «Академічна українська мова для науковців» зумовлена потребою підготовки фахівця найвищого рівня в сучасних умовах (військовий стан, дистанційне навчання), трансформацією способу життя як у повсякденній, так і в професійній сфері, що викликає щораз більшу значущість володіння критичним і творчим науковим мисленням. Успіх науковця залежить і від рівня його академічного мовлення, і від культури наукового спілкування, майстерного володіння термінологічною лексикою, що свідчить про формування загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у нових економічних і геополітичних умовах розвитку українського суспільства. Отож основне завдання вбачаємо у формуванні власного стилю творення академічних текстів українською мовою (анотацій, тез, статей, дисертації) на основі розширення лексичного запасу із використанням наукової лексики й фахової термінології; збагачення індивідуального мовлення вживаними в академічному спілкуванні мовними кліше та зворотами, покликаними структурувати й організувати науковий текст (Академічна українська мова…, 2026).

Змістове наповнення, основні принципи викладання, методичні прийоми та новітні засоби навчання, загальні концепції використання новітніх інформаційних технологій у дистанційному освітньому процесі закладів вищої освіти, поєднання педагогічних

й інформаційних технологій розроблені в працях таких науковців, як В. Биков (2009), С. Важинський, Т. Щербак (2016), О. Горошкіна, Т. Груба (2023), Ю. Триус (2012), Н. Шліхта (2016) та ін. Міждисциплінарне спрямування курсу зумовлене його змістом і структурними елементами, оскільки, як зазначає І. Серебрянська, «мовленнєві питання тісно переплітаються з фаховими, формуючи вміння професійно висловлюватися, створювати спеціальні тексти». А використання інтегрованих видів діяльності дає змогу комплексно розвивати різноманітні вміння та навички майбутніх науковців (Серебрянська, 2021: с. 87). Міждисциплінарний підхід ураховує етичні принципи наукової комунікації та фахову спеціалізацію здобувачів освіти, що стає основою розвитку вищого рівня комплексного аналітичного підходу та розвитку критичного мислення.

Концептуальні основи формування академічної культури в умовах цифрового творчого середовища окреслено в дослідженні О. Семеног, О. Семеніхіної, Д. Безуглого. Академічну культуру автори розглядають як інтегральну особистісну характеристику, що знаходить прояв у культурі творчо-критичного мислення, академічної доброчесності, науковій мовній, наративно-цифровій культурі (Семеног, 2017: 240).

Мовна підготовка здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) у ХНЕУ ім. С. Кузнеця передбачає формування системного наукового світогляду, володіння сучасними теоріями й концепціями наукових досліджень на високому фаховому рівні, вироблення навичок наукової комунікації (в усній та письмовій формі) з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень і їх оприлюднення. Навчальну дисципліну запроваджено як для вітчизняних, так і для іноземних здобувачів. Структура курсу є однаковою, але його змістове наповнення варіюється залежно від специфіки спеціальностей і рівня підготовки здобувачів освіти (передусім іноземних громадян).

За навчальним планом передбачено 120 годин (4 кредити), з яких 32 години практичних занять і 88 годин самостійної роботи. Ефективною видається діяльність зі здобувачами за сформованими моделями з огляду на незначну кількість аудиторного часу. Використання моделей перетворює вивчення академічної мови на процес стратегічного проєктування. Основні переваги такого підходу полягають у структурованій чіткості, економії часу, науковій вазі, етичній стійкості,

гнучкості стилю: модель дає аспіранту готовий каркас тексту, що допомагає уникнути плутанини в думках і розмежувати вступ, аргументацію та висновки. Замість тривалого пошуку влучних слів, дослідник використовує готові блоки (кліше й мовні конструкти), що значно пришвидшує написання статей. Моделі вчать акцентувати на науковій новизні (текст стає більш переконливим для рецензентів міжнародних видань); інтегрують правила цитування та доброчесності в сам процес написання тексту, мінімізуючи ризики випадкового плагіату; допомагають легко адаптувати той самий зміст у різні жанри: від коротких тез до розлогого розділу дисертації.

Для активної взаємодії з аудиторією розроблено такі моделі навчання: комунікативна, текстотвірна, інтерактивна (рис. 1).

Рис. 1. Моделі навчання

Комунікативна модель (Рис. 2) розглядає академічну українську мову не як пасивний набір правил, а як динамічний інструмент наукового впливу та взаємодії. ***Текстотвірна модель*** (Рис. 3) є справжнім «виробничим конвеєром», де «сировина» (дані та ідеї) проходить послідовну обробку й перетворюється на якісний науковий продукт. Тут мова – не лише правила орфографії, а інженерна технологія побудови наукового тексту на основі його семантико-синтаксичної організації. ***Інтерактивна модель*** (Рис. 4) демонструє, як аспірант проходить шлях від плутанини в думках до статусу зрілого науковця через чотири занурення (етапи) та роботу в цифровій екосистемі.

Рис. 2. Комунікативна модель

Ця модель є алгоритмом поетапного розвитку комунікативної компетентності дослідника. Вона базується на переході від внутрішньої логіки (написання тексту) до зовнішнього впливу (публічний захист і дискусія).

Горизонтальний потік: 5 кроків наукового впливу:

• Крок 1. Структурування аргументу (логічна база): це вхідний етап, де початкова ідея трансформується в чіткий наратив. Аспірант вчиться мовного маркування (використання конекторів на зразок *відтак, поза тим, з огляду на* та ін.), що дає змогу перетворити хаотичні думки на послідовну й переконливу чернетку виступу.

• Крок 2. Синхронний пітчинг (формат 3 МТ – Three Minute Thesis): етап тренування лаконічності. Цей формат вимагає відкинути зайвий науковий пафос і канцеляризми. Тут мова стає «живою»: відпрацьовуються ораторські прийоми та вміння візуалізувати складне через метафори.

• Крок 3. Асинхронна взаємодія (письмова дипломатія): науковий процес розгортається не лише на кафедрах, а й у листуванні. Цей блок навчає формул наукової ввічливості (*Дозвольте висловити подяку..., З повагою та сподіванням на співпрацю* і под.). Це важливо для подання ґрантових заявок і комунікації з міжнародними фондами.

• Крок 4. Контраргументація та дебати (мовна стійкість): найбільш стресовий етап для PhD-здобувачів. Модель пропонує готові

мовні кліше для ввічливої незгоди (*Ваша позиція є слушною, однак у нашому контексті…* і под.). Це надає впевненості під час дискусій.

• Крок 5. Підсумковий захист і вплив (капіталізація): фінальний етап, де всі попередні навички конвертуються в успішний захист дисертації, високий індекс цитування та публікації.

2. Вертикальні колони: Екосистема підтримки

Жоден із п'яти кроків не працюватиме автономно без постійної підтримки нижнього ярусу моделі:

• Peer-to-Peer Review: навчання через критику колег. Аспіранти взаємно оцінюють виступи та листи одне одного.

• Цифрові інструменти: використання сучасних платформ для спільної роботи над текстами й презентаціями.

• Симуляції та коучинг: метод «безпечного середовища», де можна помилятися під час тренувального захисту, отримуючи фідбек від викладача-коуча.

Ефективність моделі вбачаємо в тому, що вона розв'язує основну проблему сучасної PhD-освіти – ізольованість науковця. Якщо аспірант володіє цією комунікативною матрицею, його дослідження стає частиною великого наукового діалогу.

Рис. 3. Текстотвірна модель

Сутність цієї моделі полягає в тому, що текст не пишеться спонтанно. Він нарощується ітеративно, шар за шаром, що дає змогу PhD-здобувачеві уникати «страху чистого аркуша».

1. Горизонтальний конвеєр: 5 етапів оброблення смислів

• Етап 1. Концептуалізація і гіпотеза: починаємо не з речень, а з термінів. Аспірант створює карту дефініцій, що запобігає розмиванню понять у тексті. Наприкінці маємо одне, але ідеально сформульоване речення – гіпотезу.

• Етап 2. Структурний каркас і шаблони: побудова «скелета». Замість того, щоб писати суцільний текст, використовуємо готові академічні шаблони для зв'язку думок (скелетні фрази). Це задає правильний науковий тон ще до того, як з'явиться основний обсяг.

• Етап 3. AI-генерація та колаборація: сучасний науковець не має ігнорувати ШІ. Цей етап вчить *гібридного письма*. Аспірант використовує правильний промпт-інжиніринг, щоб ШІ допоміг розширити тези чи дібрати синоніми, але контроль за змістом залишається за людиною (гігієна ШІ).

• Етап 4. Стилістичне правлення та лаконічність: етап стискання тексту, уникнення канцеляриту й пасивних конструкцій (*нами було виявлено* змінюємо на *ми виявили* і под.). Текст стає динамічним і легким для сприйняття.

• Етап 5. Доброчесність і цитування: фінальне укладання. Текст перевіряємо на культуру парафразу – як увести чужу думку етично, точно й бездоганно.

2. Вертикальні колони: Екосистема підтримки

Процес створення тексту не відбувається у вакуумі. На кожному з п'яти етапів працює тригерна система підтримки:

• Peer Review: написав абзац – дай прочитати колезі. Погляд збоку найкраще виявляє логічні лакуни.

• Цифрові інструменти: Google Docs для спільного правлення, Miro для картування ідей, тренажери для перевірки мовлення.

• Симуляції та коучинг: викладач не стверджує: *Тут неправильно*, а запитує: *Яку функцію виконує це речення у вашому абзаці?*

Ця модель дає послідовні завдання: *сформуй карту термінів*, *створи каркас*, *очисти від сміття*. Кожен крок має свій чіткий вихідний артефакт (Output). Як результат – готовий якісний текст, який відповідає рівню видання Scopus / WoS.

Перевага цієї моделі полягає у відмові від класичного формату оцінювання на користь реальних дій: кожен блок – це інтерактивний тренінг або лабораторія.

Рис. 4. Інтерактивна модель

1. Горизонтальний рух: 4 етапи дорослішання дослідника

• Етап 1. Фундамент ідеї (початок шляху): тут закладається критичне мислення. Воркшопи вчать аналізувати чужі тексти, щоб зрозуміти їхню логіку, і тренують мовну стійкість. Симуляція «Етичний комітет» готує аспіранта до першого серйозного випробування – захисту актуальності своєї теми перед колегами.

• Етап 2. Конструювання тексту (лабораторна робота): це суто прикладний етап. Тут діє «тренажер» антиканцеляриту (очищення тексту від важких конструкцій) і засвоєння формул наукової ввічливості. Мова сприймається як архітектурне креслення.

• Етап 3. Науковий діалог (вихід у світ): дослідник перестає бути самотнім. На цьому етапі тренуються навички пітчингу (короткої презентації), цитування та ведення дискусій. Це територія, у якій формується репутація вченого.

• Етап 4. Апробація та захист (фінал): кульмінація курсу. Тут здійснюється повна симуляція захисту дисертації. Аспірант потрапляє у «стресове» середовище, де навчається відповідати на проблемні запитання. Результат цього етапу – готовий до захисту розділ й опублікована стаття.

2. Цифрова екосистема (Нижній ярус)

Модель не працювала б без сучасного інструментарію. Кожен етап підкріплений цифровими рішеннями, які виводять навчання на сучасний рівень:

• Miro та Padlet: для візуалізації та спільного збору ідей (колективні дошки).

• AI-Гігієна та Google Docs: для командного редагування та правильної роботи зі штучним інтелектом.

• Languagetool та Slovnyk.ua: для швидкої самоперевірки й удосконалення термінологічної точності.

Інтерактивна модель вибудувана на діяльнісному підході, за якого здобувач перебуває в ролі автора, критика, опонента й спікера, що допомагає долати хвилювання перед аудиторією та робить процес вивчення академічної мови захопливим пошуком.

Висновки

Упровадження запропонованих моделей у навчальний процес PhD-програм суттєво підвищує якість дисертацій і прискорює процес підготовки наукових публікацій. Модельний підхід дає змогу аспірантові не лише дотримуватися мовних норм, а й свідомо управляти увагою читача, вибудовувати логічну цілісність тексту й ефективно опонувати в межах наукового діалогу. Застосування методики сприяє формуванню цілісної мовної особистості науковця, здатної до комунікації на міжнародному рівні. Перспективою подальших досліджень вважаємо розроблення підходів до викладання академічної мови з використанням особистісно орієнтованих технологій навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Академічна** українська мова для науковців: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти спеціальності А1 «Освітні науки» освітньо-наукової програми «Освітні педагогічні науки» третього (освітньо-наукового) рівня. (2026). (О. Черемська, В. Сухенко, І. Ходарєва, укл.). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2. **Биков**, В. Ю. (2009). *Моделі організаційних систем відкритої освіти*. Київ: Атіка. 3. **Важинський**, С. Е., & Щербак, Т. І. (2016). *Методика та організація наукових досліджень: навч. посібник.* Суми: СумДПУ. 4. **Горошкіна**, О., & Груба, Т. (2023). *Українська наукова мова: теорія і практика: навч.-метод. посіб.* Суми: Університетська книга. 5. **Зелінська**, Н. В. (2020). Зберігаючи красу наукового пошуку (алгоритм оцінювання та редагування наукових текстів). *Обрії друкарства, 1 (8).* Узято з http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/190090/193798. 6. **Коваль,** А. П. (1970). *Науковий стиль сучасної української літературної мови: структура наукового тексту.* Київ: Вид-во Київ. ун-ту. 7. **Колоїз**, Ж. В. (2024). *Основи академічного письма: навч. посіб.* 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С.В. Узято з http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10679. 8. **Мацько**, Л. І. (2009). *Українська мова в освітньому просторі: навч. посібник.* Київ: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова.

9. **Непийвода**, Н. Ф. (1998). *Сам собі редактор: порадник з української мови*. Київ: Укр. книга. 10. **Сайт** персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця за дисципліною «Академічна українська мова для науковців». URL:https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=11754. 11. **Селігей**, П**.** (2016). *Світло і тіні наукового стилю*. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія». 12. **Семеног**, О. М., Семеніхіна, О. В., & Безуглий, Д. С. (2017). Формування академічної культури педагога-дослідника в умовах цифрового творчого середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання, Т. 62, 6,* 240–251. 13. **Серебрянська,** І. (2021). «Основи академічного письма» в закладах вищої освіти: міждисциплінарне спрямування. *Освітологічний дискурс, 1 (32),* 87–100. 14. **Триус**, Ю. В. (2012). Комбіноване навчання як інноваційна освітня технологія у вищій школі. *Теорія та методика електронного навчання*: збірник наукових праць, Випуск ІІІ. Кривий Ріг. 15. **Шліхта**, Н., & Шліхта, І. (2016). *Основи академічного письма: метод. рекомендації та програма курсу*. Київ. 16. **Dorothy**, E Zemach, & Lisa, A Rumisek. (2017). Academic writing: from paragraph to essay. Oxford, U.K.: Macmillan Education. 17. **Gajda**, St. (1993). Styl naukowy. In *Współczesny język polski* (pp. 173–190). Wrocław: Wiedza o Kulturze. 18. **Jurkowski**, M. (2005). Kultura języka w nauce i technice. In Frycie, St., Jurkowski, M., Sicińska, K. *Kultura języka polskiego* (pp. 184–198). Warszawa: Wyższa Szkoła Pedagogiczna,. 19. **Karen**, P. Macbeth. (2010). Deliberate false provisions: The use and usefulness of models in learning academic writing. *Journal of Second Language Writing*, 33–48. 20. **Stillman**, D., Gordon, R. (2014). *French Vocabulary Drills.* New York: McGraw Hill Professional.

REFERENCES

1. **Cheremska**, O., Sukhenko, V., & Khodarieva, I. (Comps.) (2026). *Akademichna ukrainska mova dlia naukovtsiv: robocha prohrama navchalnoi dystsypliny dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity spetsialnosti A1 "Osvitni nauky" osvitno-naukovoi prohramy "Osvitni pedahohichni nauky" tretoho (osvitno-naukovoho) rivnia [Academic Ukrainian Language for Researchers: Syllabus of the Academic Discipline for Higher Education Applicants in Specialty A1 "Educational Sciences" of the Educational-Scientific Program "Educational Pedagogical Sciences" of the Third (Educational-Scientific) Level]*. Kharkiv: KhNEU im. S. Kuznetsia. 2. **Bykov**, V. Yu. (2009). *Modeli orhanizatsiinykh system vidkrytoi osvity [Models of Organizational Systems of Open Education]*. Kyiv: Atika. 3. **Vazhynskyi**, S. E., & Shcherbak, T. I. (2016). *Metodyka ta orhanizatsiia naukovykh doslidzhen [Methods and Organization of Scientific Research]*. Sumy: SumDPU. 4. **Horoshkina**, O., & Hruba, T. (2023). *Ukrainska naukova mova: teoriia i praktyka [Ukrainian Scientific Language: Theory and Practice]*. Sumy: Universytetska knyha. 5. **Zelinska**, N. V. (2020). Zberihaiочи krasu naukovoho poshuku (alhorytm otsiniuvannia ta redahuvannia naukovykh tekstiv) [Preserving the Beauty of Scientific Inquiry (Algorithm for Evaluating and Editing Scientific Texts)]. *Obrii drukarstva – Printing Horizons, 1(8).* Retrieved from http://horizons.vpi.kpi.ua/article/view/190090/193798 6. **Koval**, A. P. (1970). *Naukovyi styl suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy: struktura naukovoho tekstu [Scientific Style of the Modern Ukrainian Literary Language: Structure of Scientific Text]*. Kyiv: Vyd-vo Kyiv. untu. 7. **Koloiz**, Zh. V. (2024). *Osnovy akademichnoho pysma [Fundamentals of Academic Writing]*. Kryvyi Rih: FOP Marynchenko S. V. Retrieved from http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10679 8. **Matsko**, L. I. (2009). *Ukrainska mova v osvitnomu prostori [Ukrainian Language in the Educational Space]*. Kyiv: Vydavnytstvo NPU im.

M. P. Drahomanova. 9. **Nepyivoda**, N. F. (1998). *Sam sobi redaktor: poradnyk z ukrainskoi movy [Your Own Editor: A Guide to the Ukrainian Language]*. Kyiv: Ukrainska knyha. 10. ***Sayt** personalnykh navchalnykh system KhNEU im. S. Kuznetsia za dystsyplinoiu "Akademichna ukrainska mova dlia naukovtsiv" [Website of the Personal Learning Systems of KhNEU named after S. Kuznets for the Course "Academic Ukrainian Language for Researchers"].* Retrieved from https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=11754 11. **Selihei**, P. (2016). *Svitlo i tini naukovoho styliu [Light and Shadows of Scientific Style].* Kyiv: Vydavnychyi dim "Kyievo-Mohylianska akademiia". 12. **Semenoh**, O. M., Semenikhina, O. V., & Bezuhlyi, D. S. (2017). Formuvannia akademichnoi kultury pedahoha-doslidnyka v umovakh tsyfrovoho tvorchoho seredovyshcha [Formation of Academic Culture of a Teacher-Researcher in a Digital Creative Environment]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools, 62(6),* 240–251. 13. **Serebrianska**, I. (2021). «Osnovy akademichnoho pysma» v zakladakh vyshchoi osvity: mizhdystsyplinarne spriamuvannia ["Fundamentals of Academic Writing" in Higher Education Institutions: Interdisciplinary Orientation]. *Osvitolohichnyi dyskurs – Educational Discourse*, 1(32), 87–100. 14. **Tryus**, Yu. V. (2012). Kombinovane navchannia yak innovatsiina osvitnia tekhnolohiia u vyshchii shkoli [Blended Learning as an Innovative Educational Technology in Higher Education]. *Teoriia ta metodyka elektronnoho navchannia – Theory and Methods of E-Learning*, Issue III. Kryvyi Rih. 15. **Shlikhta**, N., & Shlikhta, I. (2016). *Osnovy akademichnoho pysma [Fundamentals of Academic Writing]*. Kyiv. 16. **Zemach**, D. E., & Rumisek, L. A. (2017). *Academic Writing: From Paragraph to Essay*. Oxford: Macmillan Education. 17. **Gajda**, S. (1993). *Styl naukowy [Scientific Style]. In Współczesny język polski* (pp. 173–190). Wrocław: Wiedza o Kulturze. 18. **Jurkowski**, M. (2005). *Kultura języka w nauce i technice [Language Culture in Science and Technology]*. In St. Frycie, M. Jurkowski, & K. Sicińska, *Kultura języka polskiego* (pp. 184–198). Warszawa: Wyższa Szkoła Pedagogiczna. 19. **Macbeth**, K. P. (2010). Deliberate false provisions: The use and usefulness of models in learning academic writing. *Journal of Second Language Writing, 19(1),* 33–48. 20. **Stillman**, D., & Gordon, R. (2014). *French Vocabulary Drills.* New York: McGraw Hill Professional.

Черемська Ольга Степанівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології та історії, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; просп. Науки, 9-А, м. Харків, 61166, Україна

E-mail:olha.cheremska@hneu.net

orcid.org/ 0000-0002-3360-8421

Cheremska, Olga – Doctor of Philological Sciences, Full Professor, Head of the Department of Ukrainian Philology and History, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics. 9A Nauka Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine.

Ходарєва Ірина Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології та історії, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця; просп. Науки, 9А, м. Харків, 61166, Україна

iryna.khodarieva@hneu.net

orcid.org/0000-0002-6280-3429

Khodarieva, Iryna – Candidate of Philological Sciences (PhD), Docent, Associate Professor at the Department of Ukrainian Philology and History, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics; 9A Nauka Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine.

Дата першого надходження статті до видання – 29 березня 2026 р.
Дата прийняття статті до друку після рецензування – 19 квітня 2026 р.
Дата публікації статті у виданні – 25 квітня 2026 р.

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Черемська О. С., Ходарєва І. М. Моделювання академічного дискурсу як інструмент інтенсифікації навчання наукової мови. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2026. Вип. 64. С. 390–403. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.28

APA: Черемська, О. С., Ходарєва, І. М. (2026). Моделювання академічного дискурсу як інструмент інтенсифікації навчання наукової мови. *Лінгвістичні дослідження, 64,* 390–403. DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2026.64.28